

до патогенів та пошкодження шкідниками. Сукупність всіх перерахованих факторів сприяли розвитку грибних хвороб соняшнику.

Список літератури:

1. Балан Г.О. Фітосанітарний стан посівів соняшнику в умовах південного Степу України/ Г.О. Балан// Матеріали XV Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів «Стан та перспективи розвитку агропромислового виробництва України» Інститут сільського господарства степу, 21 березня 2019 р. Науковий збірник Вип. 16. с. 9-12.
2. Балан Г.О. Порівняльний аналіз видового складу збудників хвороб соняшнику в умовах Причорноморського степу України/ Г.О. Балан // Аграрний вісник Причорномор'я: збірник наукових праць. Сільськогосподарські науки. Одеса, 2018. Вип.88, с. 32-40.
3. G. A. Balan, Y.I. Enakiev, B.P.Elenov Patogenic sunflower microflora in the southern steppe of Ukraine Матеріали Научна конференция с международно участие «Екология и агротехнологии - фундаментална наука и практическая реализация» 27-28 октомври 2020, Институт по почвознание, агротехнологии и защита на растенията «Никола Пушкиров», гр. София, Болгария, 2020. Том 2 с. 30-36.
4. Балан Г.О. Ткачик С.О. Ідентифікаційна оцінка патогенної мікобіоти селекційних зразків соняшнику однорічного в умовах Причорноморського степу України // Наукові праці Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків: зб. наук. праць /Ін-т біоенергет. культур і цукр. буряків, Нац.акад аграр. наук України. Київ, 2020. Вип. 28 С. 182-194.

УДК 633: 632.51

АНАЛІЗ ВИДОВОГО СКЛАДУ БУР'ЯНІВ В ПОСІВАХ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Балан Г.О.

к. с-г н., доцент кафедри
захисту, генетики і селекції рослин
fitoizr@gmail.com

Кузьменко О.П.

здобувач вищої освіти
агробіотехнологічного факультету
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна

Анотація: Аналіз фітосанітарного стану гібридів кукурудзи в умовах ФГ «Палієвське» Кіровоградської області дозволив визначити видовий склад

бур'янів в посівах кукурудзи, динаміку їх поширення та засмічення посівів, домінуючі види на посівах вегетуючих рослин, в ґрунті та на насінні.

Ключові слова: бур'яни, гібриди, видовий склад бур'янів, засміченість

Актуальність: Розвиток агропромислового сектора в Україні в умовах військової агресії потребує обережного відношення до раціонального використання земельних ресурсів, впровадження передових технологій для вирощування високопродуктивних сортів та гібридів, а також застосування ефективних добрив та засобів захисту рослин. Це необхідно для забезпечення як населення, так і фронту, високоякісними продуктами харчування. [1]. У військовому стані провідною задачею агропромислового виробництва є вирощування зерна та зернопродуктів, які мають стратегічне значення для країни. Серед зернових культур особливе значення має кукурудза. До початку війни в Україні площі, призначені для вирощування зернової кукурудзи, становили понад 5,0 млн гектарів, а для вирощування силосу та зеленого корму - до 17,0 млн гектарів орної землі. [2]. Високий врожай зернової кукурудзи залежить від різноманітних факторів, зокрема від потенційних біологічних можливостей культури та впровадження сучасних технологій вирощування. Сучасна селекційна робота спрямована на створення гібридів кукурудзи з високим вмістом олії, що перевищує 15%. Кукурудза також відома своєю спроможністю підвищувати родючість ґрунту, тому її часто використовують як попередника для ярих та озимих культур. [3]. Так, порушення технології вирощування кукурудзи та поширення шкідочинних організмів, хвороб, та бур'янів можуть призвести до суттєвих втрат врожаю та погіршення якості продукції. Деякі з найбільш небезпечних бур'янів, які конкурують з кукурудзою і можуть значно знизити її врожайність, включають лободу білу, курай калійний, амброзію полинолисту, мишій сизий, березку польову, пірій повзучий, сокирки польові, вівсюг звичайний, та нетребу звичайну. Боротьба з цими бур'янами вимагає комплексного підходу, включаючи використання ефективних гербіцидів, механічне видалення, а також застосування сівозмін та агротехнічних заходів. [4].

Так, регулярний фітосанітарний моніторинг посівів є ключовим елементом для ефективного контролю за бур'янами. Це дозволяє вчасно виявляти наявність та поширення шкідливих бур'янів і приймати відповідні заходи з їх контролю.

Використання хімічних засобів захисту рослин (гербіцидів) є одним з ефективних способів боротьби з бур'янами. Однак необхідно враховувати вибір правильного гербіциду, який буде ефективним проти конкретних видів бур'янів, що перебувають на полі. Для цього важливо провести аналіз

видового складу бур'янів і визначити домінуючі та найбільш шкідочинні види. На основі цих даних можна розробити оптимальний план застосування гербіцидів, спрямований на максимально ефективний контроль за бур'янами.

Матеріали і методи досліджень. Мета роботи полягала у вивченні фітосанітарного стану посівів кукурудзи на ураженість бур'янами та надання рекомендацій, щодо зменшення їх шкідочинності. Дослідження проводились в 2022-2023рр. в умовах «ФГ ПАЛІЄВСЬКЕ» Маловисківського району Кіровоградської області на гібридах кукурудзи компанії «СИНГЕНТА», районованих в зоні Степу та Лісостепу для використання в харчовій промисловості та тваринництві за загальноприйнятими методиками.

Результати досліджень: В 2022 році на посівах кукурудзи визначено 15 видів однодольних та дводольних бур'янів. Загальна чисельність 43 шт на м². Гібриди було засмічені широким колом бур'янів, серед яких більше всього визначено щиріці звичайної, березки польової, лободи білої, гірчака березковідного, карантинної амброзії полинолистої - 13,95% від загальної чисельності. Бур'яни нетреба звичайна, курай звичайний, калачики, мишій сизий, хвоц польовий, пирій повзучий, гірчак березковідний, мишій сизий, вівсюг звичайний, підмаренник в межах 2,32-4,65% від загальної кількості. Менше всього було карантинного бур'яну - сорго алепського та нового інвазійного виду сірійського ваточника-1,16%. На гібриді СИ Шикарі ФАО 200 визначено 13 видів, на гібриді Феномен ФАО 220 визначено 11 видів, на гібриді Фортаго ФАО 260 визначено 14 видів, на гібриді Фрегат ФАО 250 визначено всі 15 видів бур'янів.

В 2023 р. на кукурудзі визначено 13 видів бур'янів, що на 2 види менше, ніж в 2022 році. Середня чисельність бур'янів склала 29 шт на м². На гібридах СИ Скорпіус ФАО 290, СИ Торіно ФАО 310, СИ Премео ФАО 360 визначено 12 видів однодольних та дводольних бур'янів. На гібриді Енермакс ФАО 330 - 13 бур'янів, в тому числі сорго алепське. Гібриди було засмічене найбільше всього щиріцею звичайною та березкою польовою - 13,8%, лободою білою та нетребою звичайною-10,3%. На середньому рівні була чисельність курая звичайного, хвоцу польового, гірчаку березковідного, мишію сизого-6,9%. На мінімальному рівні поширення вівсюг звичайний, підмаренник та карантинні бур'яни- амброзія полинолиста та сорго алепське-3,44%. На гібриді Скорпіус ФАО 290 визначено 12 видів бур'янів.

Висновки: Порівнюючи видовий склад бур'янів у 2022 та 2023 роках досліджено, що у 2022 році було визначено на 2 види більше: калачики- 2,32% та пирій повзучий - 4,65%, яких у 2023 році на полях не спостерігалось. Також спостерігається тенденція до більшої чисельності бур'янів у 2022 році - 43 шт/м² ніж у 2023 році- 29 шт/м², яка пов'язана з кліматичними умовами, а саме

опадами, яких в 2022 році було більше ніж у 2023 році, суттєвих змін видового складу не спостерігається.

Список літератури:

1. Іващенко О.О. Бур'яни на посівах – проблема масштабна. Карантин і захист рослин. 2009. №9. С. 2–4.

2. Бур'яни та боротьба з ними. Навчальний посібник з гербології. За ред. В.О. Єщенка. Вінниця: ФОП Рогальська О.І., 2019. С. 6 – 14.

3. Марковська О.Є. Оптимізація боротьби з бур'янами в короткоротаційній сівоzmіні за умов зрошення на півдні України. Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. 2017. Вип. 4. С. 26–29.

4. Задорожний В.С. Мовчан І.В. Контроль бур'янів у посівах кукурудзи на зерно. Корми і кормовиробництво: міжвідом. Темат. Наук. Зб. Вінниця: ФОП Данилюк В.Г. 2012. Вип. 63. С. 94–99.

УДК 632

ЗАСОБИ ЗАХИСТУ РОСЛИН ТОВ «НЕРТУС» НА ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУРАХ

Балан Г.О.

к. с-г н., доцент кафедри захисту, генетики і селекції рослин fitoizr@gmail.com

Влаєв О.І.

здобувач вищої освіти
агробіотехнологічного факультету
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна

Анотація: Проведено аналіз асортименту засобів захисту рослин ТОВ «Нертус» проти основних шкочочинних організмів зернових культур. Досліджено в польових умовах ефективність дії фунгіцидів проти хвороб на зернових культурах.

Ключові слова: зернові культури, збудники хвороб, аналіз фітосанітарного стану, засоби захисту рослин.

Актуальність. В умовах військового стану агропромислове виробництва є стратегічною галуззю України, що покриває внутрішні потреби населення країни в продуктах харчування та забезпечує продовольчу безпеку країни. Підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС має позитивно вплинути